

Politik som ekonomisk kraft

Makt, våld och sex är tillsammans viktigare än pengar. Författaren Niall Ferguson hävdar att kombinationen av ekonomiska och politiska händelser är det som förändrar den ekonomiska utvecklingen i ett land. Boken *The Cash Nexus* är en djärv syntes om orsakerna till den ekonomiska utvecklingen i den moderna världen.

Ekonomisk utveckling

The Cash Nexus
Niall Ferguson
Penguin Books, 2001

Fergusons viktigaste argument i boken är således att det inte är pengarna som är det mest väsentliga. Det är effekterna av ekonomiska och politiska händelser, som gör Fergusons teoretiska resonemang så intressanta. Han förklarar vad som orsakar länders väl och ve.

Det gör *The cash nexus* intressant och spännande på flera plan.

Niall Ferguson är lärare i politisk och finansiell historia vid Jesus College i Oxford. Den enorma succén för hans förra bok *The pity of war* (där han skriver om första världskriget) gjorde det möjligt för honom att skriva *The cash nexus*.

Ekonomten Thomas Carlyles term "nexus" kommer från det latinska *nectere*, att binda. Ferguson försöker binda ihop ekonomi med politik. Han anser att det är hög tid att vi åter knyter an till "nexus" i våra historiska förklaringsmodeller.

KRIG VAR I ÄLDRE TIDER den viktigaste motorn för finansiell uppträffningsrikedom. Betydelsen av krig för ett lands finansiella status har minskat sedan företagen kom att dominera den ekonomiska utvecklingen. *The cash nexus* utgör den viktigaste punkten, den där makt och pengar möts.

Eller som Herodes uttryckte saken: "Krig är alltings fader."

Men pengar behövs också för att kunna föra krig.

När Ferguson ska illustrera krigförande staters maktambitioner och girighet väljer han att citera Tennyson (in Memoriam A.H.H.):

Ring out the narrowing lust of gold;
Ring out the thousand wars of old

Tolstoj ställer samma frågor som Ferguson i sina romaner, när han frågar sig om vad som får nationer att förändras och utvecklas. Ekonomiska resurser är förstas viktiga. Men det som påverkar länder är mycket mer än köpkraft. Tolstoj hävdar också att en nation kan besegra ett ekonomiskt starkare land, genom bättre strategi och taktiska överväganden.

Vad är makt? Ferguson diskuterar denna fråga med utgångspunkt i de olika ekonomiska lagar som ett land styrs av. Tolstoj ställer samma frågor i romanen *Krig och Fred* ifrån ett filosofiskt perspektiv, vad det är för något som staten erbjuder sina medborgare och under vilka villkor vi tvingas leva.

Att det ibland inte räcker med starka arméer för att upprätthålla makten visar Ferguson med några bra exempel: ett är hur påvens makt de facto är starkare och långvarigare än Stalins efterträdare. Det var påven Johannes

Paulus II besök i hemlandet Polen 1979, som hjälpte till att befria Polen från "den röda armén" och samtidigt falla den kommunistiska makten i detta land.

STATERS FINANSIERING med draghjälp av olika skatter får stort utrymme i boken. Skatter har alltid varit en säker inkomstkälla och ett lika stort diskussionsämne. I samband med den franska revolutionen var det en revolutionär som skrev till en god värd:

"I dessa dagar är ingenting säkert förutom död och skatter."

I ett historiskt perspektiv beskriver Ferguson vilken betydelse de olika skatterna har för ett lands inkomster, hur politiker i trängda lägen ofta tenderar att "glömma bort" att det är lika viktigt att tänka på hur folk måste kunna höja sina inkomster, för att de ska ha råd att betala de höjda skatterna.

Makt, våld och blod är viktigare än pengar.

Ferguson hävdar att moderna regeringar har lärt sig någonting av historien, genom införandet av moms. Momsen har blivit en ny och lukrativ form av indirekta skatter som ger stora inkomster. Han förvänar sig också över att inte fler reagerar mot de höga momsstaterna.

STYRKAN I FERGUSONS ARGUMENTERING är hans stora analytiska förmåga. Han beskriver händelser och detaljer på ett sätt som gör boken mycket läsvärd. Han hävdar att den moderna historien är resultatet av oförutsedda affärsmissiga och politiska konflikter. Det är resultatet av dessa händelser som gör att den finansiella marknaden i ett land misslyckas eller blir framgångsrik.

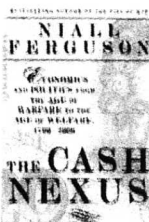
När han beskriver varför England förlorade sitt imperium hävdar han att det inte var de stora kostnaderna för att hålla ihop det

som var orsaken. Det var i stället oförmågan att försvara imperiet. Förmågan att försvara det egna landets ekonomiska intressen, är enligt Ferguson det som leder fram till fortsatt politisk stabilitet och ekonomisk framgång.

Slutligen frågar sig Ferguson också om den ekonomiska globaliseringen också innebär en större och mer globaliserad demokratiseringsprocess. Här är han mera tveksam eftersom både ekonomisk tillväxt och politisk demokratisering också är ihop med utbildning och stabila lagar.

Den största skillnaden mellan då och nu är avsaknaden av den "kungliga makten", som har ersatts med demokrati.

MATS LÖNNERLAD

Sverige i dag

Uppehåll i hela landet. Växlande molnighet och på en del håll rätt soligt. I södra och västra Götaland mulnande.

Europa i dag

Fredag Lördag Söndag

TV i kväll torsdag 29 mars

SVT1

18.00-19.00 Bolibompa
18.00 Richard Scarrys äventyrsvärd (R)
18.25 Minimyror
18.30 Vargar, häxor och jättar (R)
18.45 Lilla Aktuellt
19.00 De tre vännerna... och Jerry
19.25 Egil & Barbara
19.30 Rapport
20.00 Rederiet
20.45 Kobra
21.30 Filmkrönikan
22.00 Dokument inifrån: Det kemiska arvet
23.00 Nyheter från SVT24
23.10 Kulturnyheterna (R)
23.20 Återkomsten
0.20 Film: Nattpremission
2.20-4.20 Nyheter från SVT24

SVT2

18.00 Aktuellt
18.15 Go'kväll
19.00 Kulturnyheterna
19.10 Regionala nyheter
19.30 Vera
19.45 P.S.
20.00 Mosaik
21.00 Aktuellt
21.30 A-ekonomi
21.40 Regionala nyheter
21.50 Sportnytt

22.05 Aktuellt
22.10 Sjätte dagen
22.55-23.50 Veckans konsert: Musiken gör dig galen (R)

TV3

18.50 TV3 Direkt
19.00 Vta lögner
19.30 Baren
20.00 Förhårad
20.55 TV3 Direkt
21.00 Efterlyst
21.05 Folkhemmet
22.00 TV3 Direkt
23.10 TV3 Sport
23.20 Baren (R)
23.50 Seinfeld
0.20 Film: Cat People
2.30 Fortsätt drömma
3.00 Ricki Laké (R)
3.55-4.50 Alias Smith & Jones

TV4

18.10 Lokala nyheter
18.25 Vädret

18.30 Nyheterna
18.50 Ekonominyheterna
19.00 Jeopardy!
19.30 Dolda kameran (R)
20.00 En geishas hemliga liv (R)
21.00 Providence
21.30 Dagens Namn
21.35 Providence, forts
22.00 Nyheterna
22.15 Lokala nyheter
22.25 Sporten
22.45 Pangea.nu
23.15 Futurama
23:40 Nyheterna och vädret
23.50 I söderhavet
0.45 Lexx (R)
1.35 M.A.S.H. (R)
2.00-2.45 Kvinnofängelset (R)

Kanal 5

18.00 Spin City
18.30 Vänner
19.00 Radio
19.30 Vänner (R)
20.00 Radio - pratshow

21.00 Film: Alive Amerikanskt drama från 1993.
23.25 Radio (R)
23.55 Jay Leno Show
0.50 NHL Powerweek
1.25 Radio - pratshow (R)
2.25 Film: Thunder Run
3.55-4.20 Toonsylvania

TV8

Finansnytt sänds 07.58, 12.58, 16.58, 19.58, 20.58 och 21.58. Nyheter från Bloomberg när inga övriga program visas.

19.00 Joseph Cicippio: Från kedjor till rosor
20.05 Kvinnofängelset Alderson
21.00 Jerry Seinfeld
22.15 O som i Ortmark
Gäst: Maria Curman, vd SVT.
23.15-8.00 Bloomberg
Senaste nytt från den internationella finansvärlden.

små företag - stora köpare

FÖRETAGAREN

Annonsbokning: 08 - 5620 8710